

## Millaisia tukia luomusika- tai -nautatilalle?

Luomutila saa EU- ja kansallisia tukia pääsääntöisesti samalla tavalla kuin tavanomaisenkin tila. Monipuolisen viljelykierron johdosta luomutila voi hyödyntää erilaisia tukia monipuolisesti. Varsinainen Luomutuki on ympäristötuen erityistuki. Ympäristötuen katto rajoittaa tukimäärää ja estää joskus täyden tuen saamisen. Eläinten hyvinvointituen lisäehdot kannattaa hyödyntää. Luomutilan kannattaa joka vuosi tutkia, miten tämänvuotiset tukimuodot sopivat viljelykiertoon.



Hyvinvointituki lievittää kuivittamisen aiheuttamaa kustannuspainetta.

### ■ Yleinen LFA- ja ympäristötuki

Lisätoimenpiteiden mukainen viljely on helpompaa toteuttaa luomutiloilla kuin tavanomaisessa tuotannossa. Lisäehdoista arvokkaimmat sopivat luomutilalle hyvin. Lisätoi-

menpiteitä saa vaihtaa, kun tila siirtyy luomuun. Esimerkiksi peltojen tehostettu talvikaikainen kasvipeitteisyys (45 €), viljelyn monipuolistaminen (24 €) tai kerääjäkasvien viljely (13 €) kuuluvat luomuviljelyyn ja tehostavat tuotantoa eri tavoin kuin tavanomaisessa viljelyssä.

Koska luomutilan tyyppipäästöjä rajoitetaan, eläinten maksimitiheys lasketaan ympäristötuen kertoimilla ylilannoittamisen poissulke-  
misen vuoksi. Ympäristötuen kertoimet emakkoille ovat 0,4 ey ja muille sioille 0,11 ey. Maksimitiheys saa olla 2 ympäristötuen ey/ha, mikä tarkoittaa 5 emakkoa tai pyöreästi 18 lihasikaa hehtaaria kohti ( $5 \times 0,4 \text{ ey} = 2 \text{ ey}$ ). Sadan hehtaarin tilalla saa olla enintään 500 emakkoa tai 1800 sikaa. Lannanlevityssopimuksen avulla tilalla voi olla enemmänkin eläimiä, mutta lisätukea niistä ei saa.

### ■ Erityisympäristötuet

Luomutuki on ympäristötuen erityistuki. Sen lisäksi luomutila voi hakea kaikkia muita ympäristötuen erityistukia, paitsi ravinnekuorituksen tehostettua vähentämistä. Muiden erityistukien rahallisen hyödyn kannalta tarvitsee ottaa huomioon ympäristötuen maksukatto. Tukikatto huomioidaan usein siten, että mikäli tila hakee esimerkiksi suojavyökettä tai muuta vastaavaa pelloille tehtävää erityistukitoimenpidettä, kyseinen ala ei saa luomutukea eikä sitä oteta luomusopimukseen mukaan.

***Eläintukea maksetaan vain siitä peltoalasta, jolle eläinyksiköitä riittää.***



Alkuperäiskarjan erityisympäristötuki sopii luomutilalle.

## ■ Huomioi tukikatto

Ympäristötuen perus-, lisä- ja erityistukea maksetaan yhteensä hehtaaria kohti yksivuotisille peltokasveille korkeintaan 600 euroa, muille peltokasveille kuten heinälle korkeintaan 450 euroa ja monivuotisille puutarhakasveille korkeintaan 900 euroa. Luomutuki yksin on eläintilalla maksimissaan 267 euroa/hehtaaria, joten luomueläintilalla tuki-

katto tulee vastaan suhteellisen helposti. Kaikkia mahdollisia tukia ja lisätoimenpiteitä siis ei saa hyödynnettyä, vaikka se tilalle hyvin sopisikin.

***Kotieläintilan luomutuki lasketaan sen hallinnassa olevan peltoalan perusteella.***

## ■ Luomutuki

Luomutuki on luomusopimuksessa olevaan hehtaarimäärään sidottu. Jos tilalla on 50 hehtaaria, joista 10 hehtaaria on suoja-työhyökkeenä, saadaan luomusopimus 40 hehtaarille.

*Luomueläimiä pitävä tila saa kahdenlaista luomutukea:*

1. Peltoviljelyn luomutuki 141 euroa hehtaaria kohti
2. Kotieläintuotannon luomutuki 126 euroa jokaiselle peltohehtaarille, jota kohden sillä on vähintään 0,5 eläinyksikköä (ey) luomuhoidossa olevia kotieläimiä

Peltoviljelyn luomutukea ei huomioida eläinpaikkalaskennassa, koska sen hyödyt vaikut-

Kotieläintuotannon luomutukeen oikeuttavat eläinlajit ja niiden eläinyksikkökertoimet

### **Ey-määrä Eläinlaji**

1	yli 2-vuotiaat sonnit, lehmät ja muut nautaeläimet
0,6	6 kk–2 v. ikäiset nautaeläimet
0,4	vasikat (alle 6 kk ikäiset nautaeläimet)
0,15	yli 1-vuotiaat. lampaat ja vuohet
0,5	emakot porsaineen tai joutilaana
0,3	muut siat
0,003	muu siipikarja

tavat peltokasveihin. Mutta rehuviljelyn kustannuslaskelmissa tuki huomioidaan. Muista tuista myös öljy- ja valkuaiskasvituki (noin 50 €/ha) ja seosviljapalkkiot auttavat alentamaan rehukustannuksia.

Kotieläintuotannon luomutuki tarvitsisi ottaa huomioon eläincohtaisissa kustannuslaskelmissa. Laskelmien tekemistä kuitenkin hankaloittaa se, että tuki maksetaan hehtaaria, eikä eläintä kohti ja eläinpaikassa voi olla kaksi tai kolme eläintä. Esimerkkilaskelmissamme tu-

**Käytännössä tuki eläinpaikkaa kohti pienenee sitä mukaa kuin tuotanto tiivistyy/tehostuu ja käytettävissä oleva pelto-ala eläinyksikköä kohti pienenee.**

kimaksu on muutettu eläincohtaiseksi. Tämän tuen eläinyksiköt lasketaan omilla kerromillaan (ks. laatikko). Eläinmäärä ilmoitetaan neljä kertaa vuodessa. Ilmoitusten keskiarvo muodostaa tuen maksun perustan. Kaikki eläimet huomioidaan, ja tilalla voi olla



Luomutuki suosii väljiä oloja.

### Hyvinvointituen lisäehtojen soveltuvuus luomutiloille ja tuen määrät

#### Siat

Hyvinvointituen perusehdon tukimäärä on 16 €/ey. Luomutilalle hyvin sopivia lisäehtoja ovat: *Emakoiden ja ensikoiden tiineytys*, (5 €/ey), *Tiineytettyjen sikojen tila- ja makuupaikkavaatimukset* (4 €/ey), ja *Parannetut porsimisolosuhteet* (23 €/ey). Myös sairaskarsina tuetaan (11 €/ey). Runsasta kuivitusta tuetaan usealla eri tavalla mutta yhtä aikaa ei voi valita yhteyttä ulkoilmaan ja virikkeiden lisäämistä kestokuivituksella. Lisäehdon *Yhteys ulkoilmaan* (17 €/ey) vaihtoehtoiseksi voi valita lisäehdon *Vieroitettujen porsaiden ja lihasikojen karsinoiden kuivittaminen* (12 €/ey). *Virikkeiden lisäämistä tuetaan* (10 €/ey). Luomukotieläintila ei voi luomuehtojen päällekkäisyyden takia hakea joutilaiden emakoiden ja ensikoiden laidunnus- tai jaloittelulisäehtoa.

#### Naudat

Perusehdon tukimäärä on 50 euroa/ey. Luomutilalle hyvin sopivia lisäehtoja ovat: *Vasikoiden pito-olosuhteiden parantaminen* (47 tai 39 €/ey), *Kytkeytyneiden nautojen pito-olosuhteiden parantaminen* (51 €/ey), sekä *Vähintään 6 kuukauden ikäisten nautojen pito-olosuhteiden parantaminen* (34 €/ey). Eläinyksikkökohtainen tuki *sairas-, hoito- ja poikimakarsinoiden käytölle* on 17 euroa. Luomutila ei voi hakea tukea nautojen jaloitteluun ja laiduntamiseen.



useampia eläinlajeja. Tuotannon tavanomaiset taudit hyväksytään, mutta niistä kuuluu ilmoittaa. Kotieläintuotannon luomutuki maksetaan vain hallinnassa olevan hehtaari määrän mukaan. Yksi emakko tai 1,67 sikaa tuo kotieläintuotannon luomutuen yhdelle hehtaarille. Käytännössä tuki eläinpaikkaa kohti pienenee sitä mukaa kuin tuotanto tehostuu ja käytettävissä oleva peltoala eläinyksikköä kohti pienenee.

### ■ Eläinten hyvinvointituki

Eläinten hyvinvointituki sopii luomutilalle. Tästä keväästä lähtien tila saa ottaa niin paljon lisäehtoja kuin sille itselleen sopii. Laiduntamiseen ja ulkoiluun liittyviä lisäehtoja luomutila ei voi hakea. Silti uudistetun hyvinvointituen avulla voidaan korvata osa sikojen ja nautojen hyvinvoinnista aiheutuvan lisätyön kustannuksista

Kotieläintuotannon luomutuki eläintä kohti

#### 1. Lasketaan ensin, mikä on tilan eläintiheys

Emakkosikalassa:

emakkojen määrä x 0,5 ey = tilan ey:t

Lihasilalassa:

lihasikojen määrä x 0,3 ey = tilan ey:t

Eläintiheys:

Jaetaan tilan ey:t tilan hehtaareilla

#### a. Huomioidaan eläintiheyden vaikutus

*Mikäli eläintiheys on 0,5 ey/ha tai pienempi*, saa tila jokaista eläinyksikköä kohti kahden hehtaarin tuen. Tällöin kotieläintuotannon luomutuki määrä on 126 euroa emakkoa ja 75,60 euroa lihasikaa kohti.

b. *Jos eläintiheys on yli 0,5 ey/ha*, eläin kohtainen tukimäärä saadaan kertomalla 126 euroa tilan luomupeltohehtaareilla ja jakamalla tulos eläinten määrällä.



Kuva: Anna Lehtonen

Laiduntaminen on luomutuotannon perusta. Siitä ei saa hyvinvointitukea.

### Tukien tulevaisuus

Uuteen vuonna 2014 käyttöön otettavaan maatalouden tukijärjestelmään on tulossa uusi tukimuoto, jonka nimi on viherryttämi-

nen tai vihertäminen. Sen piiriin tulee ympäristöhoidon kannalta tärkeitä toimenpiteitä, jotka todennäköisesti sopivat luomutiloille hyvin.

### Esimerkkilaskelmat sikatilalla

Tilakoko ja eläinmäärä	Eläintiheyden laskukaava	Päätelmä	Tuki eläintä kohti
Tilalla on 100 ha ja 50 emakkoa	$50 \times 0,5 \text{ ey} = 25 \text{ ey}$ $25 \text{ ey} : 100 \text{ ha} = 0,25 \text{ ey/ha}$	Eläintiheys on pienempi kuin 0,5 ey/ha. Tilalle maksetaan 126 euroa kotieläintuotannon luomutukea jokaista emakkoa kohti, yhteensä $50 \times 126 \text{ €}$	126 €
Tilalla on 100 ha ja 100 lihasikaa	$100 \times 0,3 \text{ ey} = 30 \text{ ey}$ $30 \text{ ey} : 100 \text{ ha} = 0,3 \text{ ey/ha}$	Eläintiheys on pienempi kuin 0,5 ey/ha. Tilalle maksetaan tuki 30 eläinykikön mukaan. Eli $2 \text{ ha} \times 30 \text{ ey} = 60$ hehtaarelle, yhteensä $60 \text{ ha} \times 126 \text{ €} = 7560 \text{ €}$	75,6 €
Tilalla on 100 ha ja 300 emakkoa	$300 \times 0,5 \text{ ey} = 150 \text{ ey}$ $150 \text{ ey} : 100 \text{ ha} = 1,5 \text{ ey/ha}$	eläintiheys on suurempi kuin 0,5. Tukea maksetaan hallinnassa olevan hehtaarin määrän mukaan, eli sadalle hehtaarelle. Yhteensä 12600 €	$(100 \text{ ha} \times 126 \text{ €}) : 300 = 42 \text{ €/eläin}$
Tilalla on 100 ha ja 200 lihasikaa	$200 \times 0,3 \text{ ey} = 60 \text{ ey}$ $60 \text{ ey} : 100 \text{ ha} = 0,6 \text{ ey/ha}$	Eläintiheys on suurempi kuin 0,5 ey/ha. Tukea maksetaan 100: lle hehtaarelle yhteensä 12600 €	$(100 \text{ ha} \times 126 \text{ €}) : 200 = 63 \text{ €/eläin}$
Tilalla on 100 ha ja 200 lihasikapaikkaa			63 €/eläinpaikka
Tilalla on 100 ha ja 500 emakkoa	$500 \times 0,5 \text{ ey} = 250 \text{ ey}$ $250 \text{ ey} : 100 \text{ ha} = 2,5 \text{ ey/ha}$	Eläintiheys on suurempi kuin 0,5 ey/ha. Tukea maksetaan 100: lle hehtaarelle yhteensä 12600. Huom. <b>Tämän tiiviimpää tuotanto ei saa olla.</b>	$(100 \times 126 \text{ €}) : 500 = 25,2 \text{ €/eläinpaikka}$

#### LuomuTIETOverkon tietokortit

© Helsingin yliopisto Ruralia-instituutti  
Lönnotinkatu 7, 50100 Mikkeli  
puh (09) 1911

[luomu-info@helsinki.fi](mailto:luomu-info@helsinki.fi)

Tietokortit on tuotettu Luomu/TIETOverkko-hankkeessa

<http://www.luomu.fi/tietoverkko>

Teksti ja kuvat:

Katja Mahal

Julkaistu: 04/2012